

Nabestaanden Wijzer

Als er iemand in uw naaste omgeving overlijdt, is dat een emotionele en ingrijpende gebeurtenis. Er zijn veel zaken die moeten worden geregeld. Na het overlijden van een dierbare is dat niet het eerste waar uw hoofd naar staat. Toch is het van belang om hier niet te lang mee te wachten.

Deze NabestaandenWijzer geeft u een overzicht van de financiële zaken waar u mee te maken krijgt. Het is een praktische handleiding aan de hand waarvan u een aantal eenvoudige zaken snel en efficiënt kunt regelen. Daarnaast kunt u uiteraard vertrouwen op de hulp van uw private banker die u bij de verdere financiële afwikkeling terzijde staat.

1. Na het overlijden >
2. Bankzaken >
3. Inkomen partner na overlijden >
4. Fiscale situatie >
5. Checklist >
6. Wat kan Van Lanschot Kempen voor u betekenen? >

1 Na het overlijden

Het overlijden melden

Van een overlijden moet aangifte gedaan worden bij de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden. Meestal verzorgt de uitvaartverzorger dit. De burgerlijke stand maakt een akte van overlijden op en stuurt een uittreksel daarvan aan de uitvaartverzorger en/of de familie van de overledene.

Met een akte van overlijden kunt u melding maken van het overlijden bij ons en andere instanties. Het is van belang dat Van Lanschot Kempen zo snel mogelijk wordt geïnformeerd over een overlijden.

Erfgenaam

De wet bepaalt wie erfgenaam is. In een testament kan de overledene afwijken van de wettelijke regeling. De erfgenamen treden in de plaats van de overleden persoon en ontvangen het gehele vermogen van de overledene. Dit zijn de bezittingen én de schulden van de overledene. Het vermogen van de overledene noemen we ook wel de nalatenschap of erfenis. Als de schulden groter zijn dan de bezittingen is de nalatenschap negatief. Om te voorkomen dat een erfgenaam met zijn eigen vermogen aansprakelijk wordt voor een negatieve nalatenschap is het belangrijk om te weten welke mogelijkheden er zijn. Dit zijn er drie.

Zuiver aanvaarden

Zuiver aanvaarden betekent dat de erfgenaam zijn deel van het vermogen van de overledene krijgt, maar ook aansprakelijk is voor zijn schulden. Als de nalatenschap negatief is dan is de erfgenaam ook met zijn eigen vermogen aansprakelijk voor het tekort. Er is geen officiële handeling van de erfgenaam nodig om zuiver te aanvaarden. Ook het doen van een bepaalde handeling kan betekenen dat de erfgenaam de nalatenschap zuiver aanvaardt. Bijvoorbeeld door spullen van de overledene te verkopen. Er is dus al snel sprake van zuivere aanvaarding. Als de erfgenaam de nalatenschap zuiver aanvaard heeft kan niet meer gekozen worden voor de volgende twee mogelijkheden.

Beneficiair aanvaarden

Een erfgenaam kan de nalatenschap beneficiair aanvaarden. Dat kan door het doen van een verklaring bij de rechtbank in het gebied waar de overledene woonde. Beneficiair aanvaarden is raadzaam voor een erfgenaam die weet dat er bepaalde schulden zijn of die geen inzicht heeft in de nalatenschap. Hij is dan wel erfgenaam, maar is niet met zijn eigen vermogen aansprakelijk als de nalatenschap negatief is. Soms moet de nalatenschap beneficiair worden aanvaard, zoals bij een minderjarige erfgenaam. Als de nalatenschap beneficiair aanvaard is, wordt deze volgens een bepaalde procedure afgewikkeld. Raadpleeg hiervoor een notaris of een specialist in erfrecht.

Verwerpen

Als een erfgenaam afstand wil doen van de nalatenschap, dan kan hij deze verwerpen. Dat kan door het doen van een verklaring bij de rechtbank in het gebied waar de overledene woonde. De erfgenaam ontvangt dan niets uit de nalatenschap, ook al is deze positief.

Is er een testament?

In het Centraal Testamenten Register is geregistreerd of een overledene een testament heeft laten maken, wanneer en bij welke notaris. De inhoud van het testament zelf is niet geregistreerd. Met een overlijdensakte kunt u bij het CTR navragen of de overledene een testament heeft. U kunt dit ook door de notaris laten opvragen. Bij de notaris die het testament heeft opgesteld kan navraag worden gedaan naar het testament.

Verklaring van erfrecht

Een verklaring van erfrecht is een document waarin een notaris een aantal belangrijke zaken opneemt, zoals:

- de gegevens van de overledene,
- of er een testament en/of een codicil is,
- wie de erfgenamen zijn en wie welk deel krijgt van de nalatenschap,
- of er iemand is aangewezen om namens de erfgenamen te handelen.

De kosten van een eenvoudige verklaring zijn gemiddeld ongeveer € 300.

De kosten zijn afhankelijk van hoe ingewikkeld het voor een notaris is om de verklaring op te stellen en het tarief van de notaris.

2 Bankzaken

Verklaring van executele

In een testament kan een executeur zijn benoemd. Een notaris kan een verklaring van executele opstellen. Hierin staat wie de executeur is en welke bevoegdheden hij heeft. Wat een executeur mag regelen kan verschillen. Zo kan het zijn dat de executeur alleen de begrafenis mag regelen. Meestal wordt een executeur benoemd om de nalatenschap te beheren. Een afwikkelingsexecuteur heeft de meest uitgebreide bevoegdheid. Hij mag een nalatenschap verdelen.

Boedelvolmacht

Als er meer erfgenamen zijn en er is geen executeur benoemd, dan kan het praktisch zijn om iemand aan te wijzen die bepaalde zaken kan regelen. Met een boedelvolmacht kunnen een of meer bepaalde personen namens de erfgenamen handelen met betrekking tot de nalatenschap. Een notaris kan adviseren en helpen bij het opstellen van een boedelvolmacht. Dat is raadzaam als de nalatenschap omvangrijk is en de erfgenamen niet alle beslissingen willen overlaten aan de gemachtigde.

Akte van verdeling

De erfgenamen zullen de nalatenschap uiteindelijk willen verdelen. De verdeling kan door een notaris met een notariële akte worden vastgelegd. Een akte van verdeling is niet altijd nodig, maar komt wat vaker voor bij nalatenschappen van grotere omvang.

Rekeningen

Zodra wij bekend zijn met overlijden van een rekeninghouder, heeft dat een aantal gevolgen.

De belangrijkste vindt u hieronder.

- Wij wijzigen de tenaamstelling van de overleden rekeninghouder naar 'Erven van' (de rekeninghouder).
- Wij blokkeren alle rekeningen van de overleden rekeninghouder op zijn/haar naam. Wij blokkeren de rekeningen niet als de overledene rekeninghouder was van en/of rekening(en). De andere rekeninghouder kan in dat geval over het tegoed op de rekening blijven beschikken. Periodieke overboekingen en geagendeerde opdrachten komen in dit geval niet te vervallen.
- Na de melding van het overlijden komen de bankpassen, de creditcard en Online Bankieren van de overleden rekeninghouder te vervallen. Ook de gekoppelde creditcard van de tweede rekeninghouder komt te vervallen.
- Bij een betaalrekening alleen op naam van de overleden rekeninghouder brengen wij de eerste negen maanden na de melding van het overlijden geen kosten in rekening. Na deze periode worden weer de dan geldende tarieven in rekening gebracht. De actuele tarieven vindt u op vanlanschotkempen.com/tarieven.
- Heeft de overledene iemand gemachtigd of is er sprake van bewindvoering of curatele voor zijn/haar bankzaken? Dan vervallen de machtiging, de bewindvoering en curatele door het overlijden. Een gemachtigde, bewindvoerder of curator kan na het overlijden geen bankzaken meer doen en heeft geen toegang meer tot Online Bankieren.

Effecten

Een effectenportefeuille is gekoppeld aan een effectenrekening. Voor een effectenrekening geldt hetzelfde als voor andere rekeningen. Het is belangrijk dat wij snel geïnformeerd worden over degene die bankzaken mag doen namens de erfgenamen. De fiscus heft namelijk erfbelasting over de waarde van de effecten op de datum van het overlijden. Als de waarde van de effecten na het overlijden sterk daalt, kan dat vervelende gevolgen hebben voor de erfgenamen. Zij moeten dan immers belasting betalen over een waarde die er niet meer is.

(Hypothecaire) geldlening

Een geldlening of krediet stopt niet automatisch door het overlijden. Wel mogen wij het gebruik beperken of om terugbetaling vragen. Vaak is het gewenst dat een geldlening wordt voortgezet. Bijvoorbeeld door de partner die in de woning

wil blijven wonen. Of dit mogelijk is, is afhankelijk van de financiële situatie van degene die de geldlening wil voortzetten.

Een hypothecaire geldlening van Van Lanschot Kempen mag binnen zes maanden na het overlijden zonder kosten worden afgelost. Dit kan bijvoorbeeld met de uitkering uit een overlijdensrisicoverzekering.

Spaar- en Depositorekening

Voor een spaar- en depositorekening geldt hetzelfde als voor andere rekeningen. Een deposito op een Spaar & Depositorekening kan binnen een jaar na het overlijden zonder kosten worden beëindigd.

Bankzaken na het overlijden

Voordat de nalatenschap kan worden verdeeld is het soms nodig om bepaalde financiële zaken af te handelen. Wij ontvangen van de erfgenamen of de executeur graag de noodzakelijke documenten om te weten wie er mag handelen. Meestal blijkt dat uit een verklaring van erfrecht of een verklaring van executele.

Afwikkelen/verdelen

Als duidelijk is hoe de nalatenschap kan worden verdeeld, kunnen de erfgenamen of de afwikkelingsexecuteur overgaan tot afwikkeling. Om de bankzaken te kunnen afwickelen, willen wij een aantal documenten ontvangen, zoals een verklaring van erfrecht of een verklaring van executele en een opdracht van de erfgenamen of de afwikkelingsexecuteur.

Vrijwaringsverklaring

Een verklaring van erfrecht is niet nodig als de overledene:

- een partner achterlaat (al dan niet met kinderen);
- geen testament heeft opgesteld (dit blijkt uit het Centraal Testamenten Register) of een testament heeft opgesteld waaruit volgt dat de wettelijke verdeling in stand blijft, met een verklaring van het Centraal Testamentregister waaruit blijkt dat dit het laatste testament is;
- in totaal niet meer dan € 100.000 op zijn rekeningen had staan; en
- er geen negatieve indicatoren zijn (bijvoorbeeld ruzie in de familie).

Wij ontvangen in dit geval een door de partner van de overledene ingevulde uitgebreide vrijwaringsverklaring, een officiële kopie van de akte van overlijden, een verklaring van het Centraal Testamentenregister, indien van toepassing een kopie van het testament, en een kopie van een geldig legitimatiebewijs. Daarnaast heeft Van Lanschot Kempen een eenvoudige vrijwaringsverklaring. Deze is te gebruiken voor een saldo tot € 10.000.

Verzekeringen

Naast het regelen van de bankzaken van de overledene is het raadzaam om na te gaan welke verzekeringen voor en door de overledene zijn gesloten. Belangrijke verzekeringen zijn bijvoorbeeld overlijdensrisicoverzekeringen, pensioen- en lijfrenteverzekeringen en begrafenispolissen.

3 Inkomen partner na overlijden

Werkgever en uitkerende instanties

De werkgever of uitkerende instantie dient te worden ingelicht over het overlijden. Indien de overledene een sociale uitkering en/of een inkomen uit loondienst ontving, kan diens partner mogelijk een overlijdensuitkering ontvangen.

Pensioen

Heeft de overledene via een werkgever pensioen opgebouwd? Dan hebben de partner of de kinderen mogelijk recht op nabestaandenpensioen. Het overlijden zal dan aan de pensioenuitvoerder(s) moeten worden gemeld.

Algemene nabestaandenwet (Anw)

De nabestaandenuitkering is een financiële ondersteuning van de overheid die na het overlijden van een partner, ex-partner of ouder onder bepaalde voorwaarden recht geeft op een nabestaandenuitkering.

Het kan zijn dat de overledene via een collectief van de werkgever een zogeheten Anw-hiaatverzekering heeft afgesloten. Deze is bedoeld als aanvulling op de Anw-uitkering. Dit kan worden nagevraagd bij de werkgever van de overledene.

4 Fiscale situatie

Na het overlijden krijgen erfgenamen te maken met:

- de inkomstenbelasting, en
- de erfbelasting.

De inkomstenbelasting

Over het jaar waarin de overledene inkomsten genoot moet nog aangifte worden gedaan. Dat kan met de zogeheten slotaangifte (Fbijjet). Een eventuele teruggave komt toe aan de erfgenamen. Moet er nog aan de fiscus worden betaald? Dan zijn het de erfgenamen die daarvoor moeten zorgen. In dat geval is het raadzaam om hiervoor geld te reserveren voordat de nalatenschap wordt verdeeld.

Om de belastinggegevens van de overledene digitaal te kunnen raadplegen, kan een nabestaandenmachtiging worden opgevraagd bij de Belastingdienst. Deze wordt maar aan één persoon verstrekt, meestal zal dat de executeur zijn.

De erfbelasting

De erfgenamen betalen belasting over hun deel van de nalatenschap. Er geldt wel een vrijstelling. Die vindt u hieronder.

De aangifte erfbelasting moet worden gedaan binnen acht maanden na het overlijden. Op tijd aangifte doen is belangrijk. Als een aangifte niet of te laat wordt ingediend, kan de Belastingdienst zelf bepalen welke aanslag moet worden betaald en zelfs een boete opleggen.

Het kan gebeuren dat de erfgenamen niet direct de mogelijkheid hebben om de aanslag te betalen. Bijvoorbeeld als de nalatenschap voor een groot deel bestaat uit onroerend goed, kunnen er liquiditeitsproblemen ontstaan. Het is mogelijk om bij de Belastingdienst uitstel van aangifte of betaling te vragen. In beide gevallen is er wel rente verschuldigd.

Om te weten hoe hoog de erfbelasting is, moet de waarde van de nalatenschap worden vastgesteld. Voor het bepalen van de waarde van

een woning mag de WOZ-waarde gebruikt worden van het jaar waarin betrokkene is overleden of van het jaar volgend op het overlijden. Bij het bepalen van de waarde van effecten wordt meestal de koers gebruikt in de officiële prijscourant van de dag vóór de datum van het overlijden.

In het schema hierna vindt u de tarieven erfbelasting. De tarieven in groep 1 gelden voor de echtgenoot, geregistreerd partner, kinderen en onder bepaalde voorwaarden ongehuwd samenwonenden. De tarieven in groep 1a gelden voor (achter)kleinkinderen en de tarieven in groep 2 voor overige verkrijgers, zoals broers en zussen.

Tarieven erfbelasting 2025

Belaste verkrijging	Tariefgroep 1	Tariefgroep 1a	Tariefgroep 2
€ 0 - € 154.197	10%	18%	30%
€ 154.197 of hoger	20%	36%	40%

Tariefgroep 1: partners en kinderen,

Tariefgroep 1a: kleinkinderen en achterkleinkinderen,

Tariefgroep 2: overige

In de onderstaande tabel vindt u de vrijstellingen. Ontvangt u een deel van de nalatenschap dat lager is dan de vrijstelling? Dan betaalt u geen erfbelasting.

Vrijstellingen 2025

Partner/echtgenoot	€ 804.698*
Kinderen	€ 25.490
Kleinkinderen	€ 25.490
Invalide kinderen	€ 76.453
Ouders	€ 60.359
Overige verkrijgers	€ 2.690

* Bij het bepalen van de vrijstelling voor partner/echtgenoot dient rekening te worden gehouden met de waarde van eventuele pensioenaanspraken, lijfrentes en andere periodieke uitkeringen, die in verband met het overlijden worden verkregen. De vrijstelling wordt nooit lager dan € 207.885.

5 Checklist

Om de afwikkeling van uw nalatenschap te vergemakkelijken is het aan te raden vóór uw overlijden de nodige zaken te regelen en te beschrijven. Denkt u daarbij aan het volgende.

- Testament maken/wijzigen met een goede executeursregeling
- Als u verwacht dat een kind mogelijk een beroep doet op de legitieme portie, inzichtelijk maken van in het verleden gedane schenkingen
- Vermogensoverzicht maken, incl. verzekeringsoverzicht
- Lijst met inlogcodes en wachtwoorden van internetapplicaties
- Hoe om te gaan met social media
- Indien er specifieke vermogensbestanddelen zijn (bijv. kunst, classic cars), wie moet er ingeschakeld worden voor verkoop
- En/of- rekening openen
- Machtigingen regelen voor zakelijke rekeningen/opvolging bestuur
- Voldoende liquide middelen vrijmaken
- Hoge schenkingsvrijstelling nog gebruiken

6 Wat kan Van Lanschot Kempen voor u betekenen?

Naast veel praktische zaken die geregeld moeten worden, roept een overlijden de nodige vragen op ten aanzien van de financiële situatie van de nabestaanden. Denk bijvoorbeeld aan de volgende vragen.

- Op welk inkomen kan de achterblijvende partner rekenen?
- Wat te doen met de beschikbare middelen?
- Moet er rekening worden gehouden met erfbelasting?
- Wat zijn de overige fiscale gevolgen van de verdeling van de nalatenschap?

Voor een antwoord op deze en andere vragen kunt u terecht bij uw private banker van Van Lanschot Kempen.

Privacy

Van de personen met wie wij contact hebben, verwerken wij persoonsgegevens. Bijvoorbeeld van de erfgenamen met wie wij contact hebben of de personen die de bankzaken van de overledene doen. Meer informatie hierover is te vinden via vanlanschotkempen.com/nl-nl/privacy-cookies

Disclaimer

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Met uw individuele specifieke omstandigheden is geen rekening gehouden. De informatie kan niet worden beschouwd als een juridisch, financieel, fiscaal of ander professioneel advies. Wij adviseren u op grond van de informatie niet meteen tot actie over te gaan en voorafgaand aan uw eventuele actie eerst deskundig advies in te winnen. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontlenen.

Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van externe bronnen. Wij kunnen niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie is opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben opgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging. Het is niet toegestaan de gegevens in de publicatie geheel of gedeeltelijk te reproduceren, in welke vorm dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Van Lanschot Kempen NV.

Overige informatie

Van Lanschot Kempen NV is statutair gevestigd aan de Hooge Steenweg 29, 5211 JN 's-Hertogenbosch, KvK nr. 16038212 met btw-identificatienummer NL001145770B01, is als bank geregistreerd in het Wft-register en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank NV (DNB), Postbus 98, 1000 AB Amsterdam, en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam. Van Lanschot Kempen kan optreden als aanbieder van betaal-, spaar- en kredietproducten, als bemiddelaar in verzekeringsproducten en als verlener en/of uitvoerder van beleggingsdiensten.

Voor eventuele klachten inzake onze financiële dienstverlening kunt u zich richten tot uw eigen kantoor van Van Lanschot Kempen, de afdeling Kwaliteit & Service, kwiteit-service@vanlanschotkempen.com of Postbus 1021, 5200 HC 's-Hertogenbosch, of het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid), Postbus 93257, 2509 AG Den Haag.

PRIVATE BANKING

Hooge Steenweg 29
5211 JN 's-Hertogenbosch
Postbus 1021
5200 HC 's-Hertogenbosch

T 0800 1737
[vanlanschotkempen.com/private-banking](https://www.vanlanschotkempen.com/private-banking)